

OSMANLI DÖNEMİ KAFKASYA SEMPOZYUMU

TARİH: 11 Mayıs 2024 Cumartesi **SAAT:** 11:00
YER: Altunizade Kültür Merkezi, Üsküdar

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

1. OTURUM 11:30 – 13:00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fethi Güngör

Cem Kumuk: *1. Dünya Savaşı ve Rus İhtilalinde Osmanlı ve Şimali Kafkasya*

Sadık Müfit Bilge: *Osmanlı Devleti'nin Kafkasya Münasebetleri*

Prof. Dr. Hakan Kırımlı: *Geraylar, Osmanlılar ve Kafkasya*

2. OTURUM 13:20 – 15:00

Oturum Başkanı: Dr. Büşra Kızık

Prof. Dr. Mustafa Budak: *1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Kuzey Kafkasya'daki Siyasi ve Askeri Gelişmeler*

Dr. Emir Fatih Akbulut: *1877-78 Osmanlı-Rus Harbi Sürecinde İngiliz Kamuoyunda Kafkasya Cephesi ve Çerkesler*

Dr. Serkan Keçeci: *Abhazya'da İsyan ve Göç: 1866-1867 Likhni İsyanı ve Abhaz Göçü*

Doç. Dr. Ömer Karataş: *Osmanlı Devletinde Çerkes Köleliği*

3. OTURUM 15.30 – 17:00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Berat Bırfın Bir

Prof. Dr. Ufuk Tavkul: *Osmanlı Devleti ile Karaçay-Malkar İlişkileri*

Doç. Dr. Serdar Oğuzhan Çaycıoğlu: *Rusların Kafkasya'daki Yayılmacılık Faaliyetlerine Karşı Osmanlıların Yaptığı Hamleler*

Prof. Dr. Abdullah Temizkan: *Osmanlı Devleti ve Rus Çarlığı'nın Kafkasya'da Yürüttükleri Nüfuz Mücadeleleri Üzerine Bir Değerlendirme*

📅 11 Mayıs 2024 ⌚ 11:00 📍 Altunizade Kültür Merkezi

KAFKAS VAKFI

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

1. OTURUM 11:30 – 13:00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fethi Güngör

Cem Kumuk

1. DÜNYA SAVAŞI VE RUS İHTİLALİNDE OSMANLI VE ŞİMALİ KAFKASYA

Sadık Müfit Bilge

OSMANLI DEVLETİ'NİN KAFKASYA MÜNASEBETLERİ

Prof. Dr. Hakan Kırımlı

GERAYLAR, OSMANLILAR VE KAFKASYA

KAFKASVAKFI

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

2. OTURUM 13:20 – 15:00

Oturum Başkanı: Dr. Büşra Kızık

Prof. Dr. Mustafa Budak

*1877-1878 OSMANLI-RUS SAVAŞI'NDA
KUZEY KAFKASYA'DAKİ
SİYASİ VE ASKERİ GELİŞMELER*

Dr. Emir Fatih Akbulut

*1877-78 OSMANLI-RUS HARBİ
SÜRECİNDE İNGİLİZ KAMUOYUNDA
KAFKASYA CEPHESİ VE ÇERKESLER*

Dr. Serkan Keçeci

*ABHAZYA'DA İSYAN VE GÖÇ: 1866-1867
LİKHNI İSYANI VE ABHAZ GÖÇÜ*

Doç. Dr. Ömer Karataş

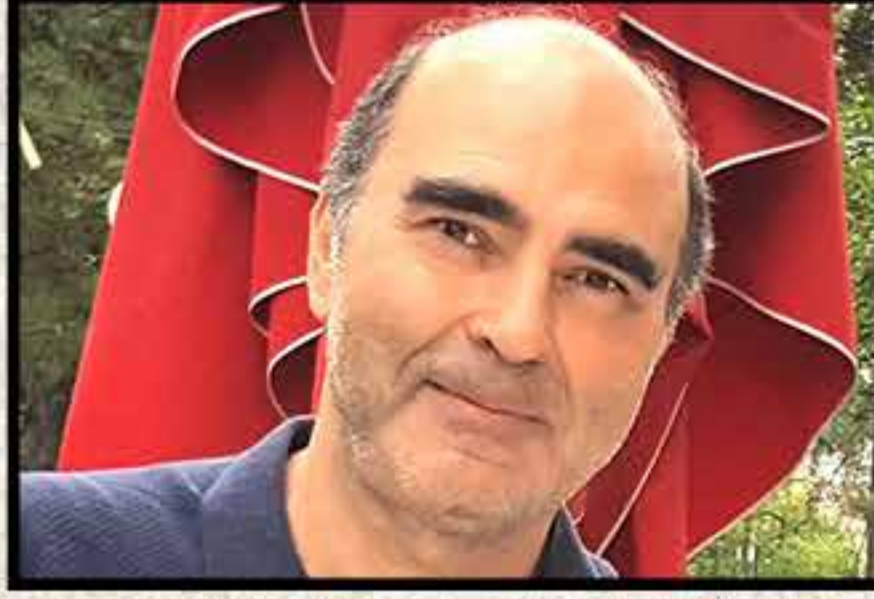
*OSMANLI DEVLETİNDE
ÇERKES KÖLELİĞİ*

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

3. OTURUM 15:30 – 17:00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Berat Birfin Bir

Prof. Dr. Ufuk Tavkul

*OSMANLI DEVLETİ İLE
KARAÇAY-MALKAR İLİŞKİLERİ*

Doç. Dr. Serdar Oğuzhan Çaycıoğlu

*RUSLARIN KAFKASYA'DAKİ YAYILMACILIK FAALİYETLERİNE KARŞI
OSMANLILARIN YAPTIĞI HAMLELER*

Prof. Dr. Abdullah Temizkan

*OSMANLI DEVLETİ VE RUS ÇARLIĞI'NIN KAFKASYA'DA YÜRÜTTÜKLERİ
NÜFUZ MÜCADELELERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME*

KAFKASVAKFI

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

I. DÜNYA SAVAŞI VE RUS İHTİLALİNDE OSMANLI VE ŞİMALİ KAFKASYA

Cem KUMUK

ÖZET

Avrupa'da iktidarların feodal veya aristokratik gruplardan büyük sermaye sahiplerine geçiş sürecinde sondan bir önceki aşama olarak görülen Osmanlı ve Rus ihtilalleri ve Yeni Dünya Düzeninin tesisi için sahnelenen I. Dünya Savaşı, Şimali Kafkasya halkları için Rus işgal ve boyunduruğundan kurtulmak için sembolik olarak 1763'te başlayan bir umut olmuştu. Dünya Savaşı'nın başlarında bu umut 19. yüzyılda vatanlarından sürülen Osmanlı tebaası Şimali Kafkasyalılar arasında somut bir şekilde göze çarparken, sürgünlerden sonra vatanlarında kalmayı başarabilmiş olanlar için durum biraz daha farklıydı. Osmanlı muhaceretindeki Şimali Kafkasyalıların bir kısmı bunu vatanlarının özgürlüğü ve dönüş için bir fırsat olarak telakki ederken, bir diğer kısmı ise dünyayı saran ihtilalci fikirlerden etkilenerek milli mefhumlardan ziyade bunu bir sınıf mücadelesi olarak görmüşlerdi. İşte bu kaotik ortama bir de Osmanlı İmparatorluğu'nun müttefiki Alman İmparatorluğu arasında bölge üzerindeki menfaat çatışmaları da eklenince fırsat olarak kapıya gelen umut kabusa dönüşmüştü. Bu çalışmada konuya Rusya penceresinden ziyade Osmanlı İmparatorluğu ve Osmanlı ülkesinde yaşayan Şimali Kafkasyalıların perspektifinden yaklaşacak ve savaşın başından Bolşeviklerin mutlak zaferini ilan ettikleri güne kadar olan zaman aralığını daha önce hiç çalışılmamış bazı birincil derece özgün arşiv kaynakları çerçevesinde bir sempozyum tebliğinin müsaade ettiği ölçülerde ele alacağız.

KAFKASVAKFI

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

OSMANLI DEVLETİ'NİN KAFKASYA İLE MÜNASEBETLERİ

Sadık Müfit Bilge

ÖZET

Osmanlılar Kafkasya'ya XV. yüzyılda (1454) ulaştılar. XVI.-XVIII. Yüzyıl-lar Güney Kafkasya'da hâkim olmak isteyen ve bu amaçla yerel güçlerle de işbirliği yapan Osmanlı Devleti ve İran arasındaki savaşlara sahne oldu. Ruslar da XVI. yüz-yılda Kuzey Kafkasya yönünde ilerlemeye başladılar. Kafkasya'da XVIII. yüzyıldan 1829'a kadar Osmanlı-Rusya rekabeti ve savaşları yaşandı. Ruslar bu rekabet ve mücadeleler sırasında Hristiyan Gürcü ve Ermenilerden, Osmanlılar ise Müslüman Kafkas halklarından destek almaya çalıştılar. Osmanlıların Kafkasya'dan çekilme-sinden sonra Müslüman Kafkas halkları Rusya ile mücadelelerine 1864 yılına kadar devam ettiler. Ruslar karşısında yenilen Çerkesler ve diğer Kuzey Kafkas halkları kitle hâlinde Osmanlı topraklarına sürüldüler ya da göç etmek zorunda kaldılar. Osmanlılar Güney Kafkasya'da XVI. ve XVIII. yüzyılda 15-20 yıl kadar devam eden eyaletler kurdular. Buna karşılık idarî birimler kırmadıkları Kuzey Kafkasya'da Karadeniz kıyılarındaki kalelerinin varlığıyla ve Kuzey Kafkasya'daki yerel soylularla kurdukları ittifaklar, ticari ilişkiler ve İslamlaştırma faaliyetleri ile yetindiler. Osmanlı Devleti ile Kuzey Kafkasya arasındaki deniz ticareti, Güney Kafkasya arasındaki kervan ticareti yüzyıllarca devam etti ve taraflar açısından büyük önem taşıdı.

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

GERAY HÂNE DÂNI VE KUZEY KAFKASYA

Prof. Dr. Hakan Kırımlı

ÖZET

Kırım hanlık hânedâni olan Gerayların Kuzey Kafkasya ile, özellikle de Adıge kabileleriyle çok yakın ilişkisi bulunmaktaydı. Bilinen atalık âdetiyle hânedânın erkek mensuplarının neredeyse tamamının Adıge kabileleri arasında yetiştirilmesinin yanı sıra, sayısız Kuzey Kafkasyalı da hanlıkta her seviyede askerî ve sivil görevlerde bulunmuş, hatta yüksek zâdegân arasına alınmıştı. Hanlık ordusunun belirli bir bölümü Çerkeslerden oluştuğu gibi, Kırım'a yerleşen çok sayıda Çerkes de bulunmaktaydı. Bunun tersi de geçerliydi. Hanlık devri boyunca gerek idarî görevlerle, gerekse şahsî sebeplerle pek çok Geray hânedâni mensubunun Adıge kabileleri arasında yaşadığı görülmektedir. Kırım Hanlığı'nın Rusya tarafından yok edilmesi sonrasında ise yine pek çok Geray hânedâni mensubu Adıge kabileleri arasına yerleşmek zorunda kaldı. Bu Geraylar Adıgeler arasında büyük hürmet gördükleri gibi, Kuzey Kafkasya'nın Rusya hâkimiyetine girmesinden sonra da resmen zâdegân statüsünde tanındılar. Çerkes kültürüne yakından vâkîf olan bu Geraylardan birçoğu Kafkasya tarih ve kültüründe gayet önemli roller oynadılar.

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

1877-1878 OSMANLI-RUS HARBİ'NDE
OSMANLI DEVLETİ VE KAFKASYA

Prof.Dr. Mustafa BUDAK

ÖZET

Tarihe "93 Harbi" diye geçen 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'nin iki cephesinden biri Kafkasya cephesi –diğeri Rumeli cephesi- idi. Artık bu, Ruslar için alışılmış bir durum idi. Çünkü Ruslar, daha önceden 1928-1829 ve 1853-1856 (Kırım Harbi) harblerinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'ne karşı Rumeli ve Kafkasya cephelerinden savaşmış; ilkinde savaş mağlubu olan Osmanlı Devleti ile Edirne antlaşması (14 Eylül 1829)'nı imzalayarak, Osmanlıları hukuken Kafkasya'dan çıkarırken ikincisinde ise Kırım Savaşı'nı kaybederek Paris barış (30 Mart 1856) antlaşması'nı imzalamışlardı. Her ne kadar Ruslar, savaşı kaybetmiş olsalar da Kafkasya'dan vazgeçmemişlerdi. Bunun sebebi, Kafkasya'nın stratejik önemi idi.

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

1877-78 OSMANLI-RUS HARBİ SÜRECİNDE İNGİLİZ KAMUOYUNDA KAFKASYA CEPHESİ VE ÇERKESLER

Dr. Emir Fatih Akbulat

ÖZET

1877-78 Osmanlı-Rus Harbi cephelerinden biri Kafkasya cephesidir. İngiliz kamuoyunda, Kafkasya cephesinde Çerkesler, Sultan'dan aldıkları destek ve teşvikle anavatanını 'işgalci-barbar Moskavalıdan' geri almak için 'isyan' eden ve savaşan kahraman bir kabile olarak imgelenmiştir. Bu dönemde Çerkesler, 'savaşçılık, cesaret, sadakat, vatanseverlik' gibi olumlu imgelerle tanımlansalar da eş zamanlı zıt epistemelerle de tanımlanmış, fanatik bir 'Muhammetçi' olarak da görülmüşlerdir. Kafkasya cephesinde Çerkeslere dair imgelere kaynaklık eden bir diğer mecra Abhazlar ve Kürtler ile kurgulanan Şarklı hiyerarşisi olmuştur. Bu hiyerarşide Abhazlar ve Çerkesler 'iki yağmacı hırsız', Kürtler ile Çerkesler ise 'iki dini fanatik' kabile olarak imgelenmişlerdir. Ancak Çerkesler, Abhazlar ve Kürtler ile kurgulanan Şarklı hiyerarşisinde üstün olanı temsil etmişlerdir. Kafkasya'da Çerkeslere dair imgelere kaynaklık eden bir diğer mecra 'sürgün' olmuştur. Kafkasya'da kaybedilen savaş sonrası Çerkesler, sürgün, açlık ve ölümlerle imgelenmiş, Çerkesler, kurtarabildiği ailesini, eşyalarını ve hayvanlarını yanına almış, Sultan'ın ülkesine kaçmış, Çar'ın orduları ise onun kaçışını engellemiş ve katletmiştir. Çerkeslerin kaçışı sonrası Kafkasya'da arda kalan, çatısız evler, yanmış ağaçlar, çiftlikler, kokmuş hayvan cesetleri ve savaşın en acıklı ıssızlığı olmuştur. Kaybedilen bir savaş sonrası Çar Kafkasya'da hayatta kalan Çerkesleri Sibiryaya sürgün etmiştir. Bir ıslah yeri olan Sibiryaya, Çar'ın kendi Şarkları arasında kurguladığı hiyerarşide en kötüyü temsil etmiştir. Sibiryaya yolunda zincire vurulmuş Çerkesler, St. Petersburg sokaklarında halka teşhir edilmiş, Sibiryaya'nın dondurucu soğuşunda katledilmiştir. Rusların nazarında Çerkesler ancak bu yolla ıslah edilebilecektir.

KAFKAS VAKFI

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

ABHAZYA'DA İSYAN VE GÖÇ: 1866-1867 LIHNI İSYANI VE ABHAZ GÖÇÜ

Serkan Keçeci

ÖZET

XIX. yüzyılın ikinci çeyreğinin başlangıcıyla beraber Rusya İmparatorluğu Kafkasya'da önemli askerî ilerlemeler kaydetti. Sırasıyla 1826-1828 Rusya-İran ve 1828-1829 Rusya-Osmanlı savaşlarının sonrasında imzalanan Türkmençay ve Edirne antlaşmaları Rusya'nın güneyde sağlamlaştırmayı amaçladığı askerî pozisyonunu hukukî anlamda da kesinleştirdi. Rusya'nın bilhassa Kafkasya'nın güneyindeki bu hızlı askerî ilerleyişi İran'ı tampon bir bölge olarak gören Britanya'nın da dikkatini çekti. Rusya İmparatorluğu'nun Hindistan ile kurmak isteyeceği muhtemel yol bağlantıları açısından İran coğrafyası mühim bir konuma sahipti. Bu sebeple Britanya için İran, siyasî ve askerî olarak gerektiğinde yeterince desteklenmesi gereken tampon bir bölge olarak ön plana çıkıyordu. Bu bakımdan, Rusya'nın Güney Kafkasya'daki askerî ilerleyişini mümkün olduğunca yavaşlatmak Britanya'nın bu coğrafyadaki çıkarları açısından önemliydi. Osmanlı ile olan savaş sonrasında ise Güney Kafkasya'daki ilerleyişi açısından bir arka kapı olarak adlandırılabilir ve belirli ölçüde askerî tehdit potansiyeline sahip Anapa kalesi ve Karadeniz üzerinden Gürcistan coğrafyasına sağlanan ikmal hatlarının en önemli noktalarından biri olan Faş/Poti limanının Rusya'nın eline geçmesi bu bölgedeki askerî ve stratejik dengeyi Osmanlı aleyhine değiştirdi. Kuban nehrinin çıktığı ve Karadeniz'e döküldüğü nokta itibariyle çizdiği hattın güneyinde kalan kıyı kesimler tamamen Rusya'nın kontrolü altına girdi. Bununla beraber Rusya'nın Ahıska, Ahılkelek, Aspince ve Atskur gibi muhtelif büyüklükteki kale ve istihkam noktalarının da kontrolünü ele geçirmesi Güney Kafkasya'daki ilerleyişini daha da görünür hale getirmiştir. Osmanlı devleti Edirne Antlaşması ile Karadeniz'in kuzeyinde kalan topraklarla ilgili iddialarından vazgeçip, bu bölgeyi Rusya İmparatorluğu'nun siyasî egemenliği altına bırakıyordu.

KAFKAS VAKFI

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

OSMANLI DEVLETİ'NDE ÇERKES KÖLELİĞİ

Doç. Dr. Ömer Karataş

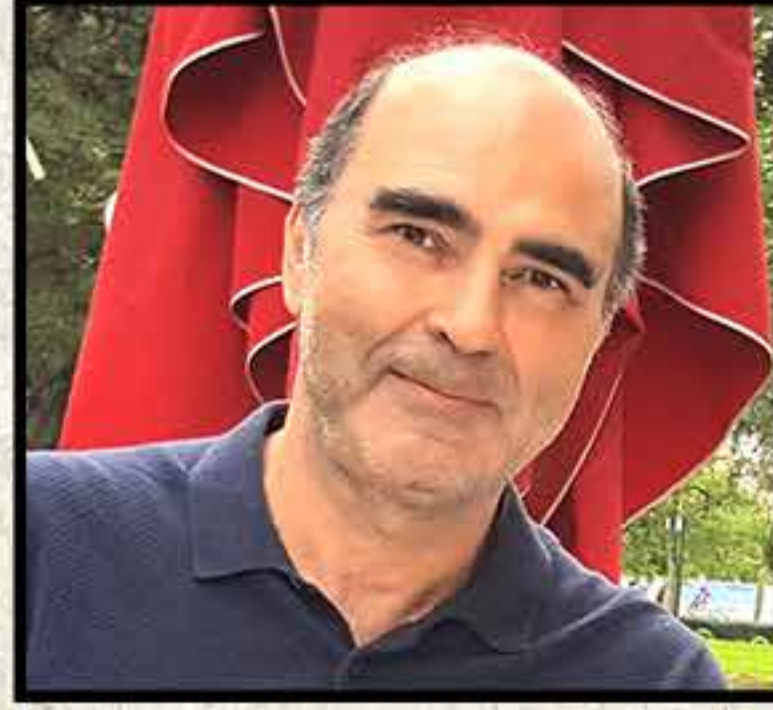
ÖZET

Kafkasya, pek çok etnik unsura ev sahipliği yapmış zorlu bir coğrafya olarak bilinmektedir. Özgür bir şekilde yaşamlarına devam eden Kafkasyalılar, 19. yüzyılda Osmanlı, İran ve Rusya devletleri arasındaki nüfuz çalışmalarında sıklıkla görülmektedir. Diğer iki devleti saf dışında bırakan Rusya İmparatorluğu tüm gücüyle Kafkasya'ya saldırmıştır. Ruslara karşı Vatan ve özgürlük mücadelesi veren Kafkasyalıların gardı 19. Yüzyılın ikinci yarısından sonra tamamen düşmüştür. Nitekim 1859'da Şeyh Şamil'in Rusya'ya teslimi, 21 Mayıs 1864'te son Çerkes direnişinin, Kbaade mevkisinde, son bulmasıyla Rusya İmparatorluğu Kafkasya'nın işgalini tamamlamıştır. İmparatorluk, Kafkasya'daki halkları, uyguladığı siyasetten dolayı kitlesel göç ile soykırımdan kaçışa mecbur etmiştir. Rus işgali sonucunda vatanlarını terk eden Çerkes toplulukları işgal öncesi "feodal" bir düzen içinde yaşamlarını Kafkasya'daki diğer halklar gibi idame ettirmekteydi. Çerkes topluluklarının idare olunduğu feodal sistem içerisinde Pışı, Vork, Lekoltaş, Thollkotl, Pışıll, Vineut ismi verilen sosyal sınıflama bulunmaktadır. Toplumların sadece bedenleriyle değil ayrıca kültürleriyle göç ettiklerini Çerkeslerin bu geleneksel yaşamlarına dayalı olarak takip etmekteyiz. Çerkesler bu sosyal sınıflarını hem Osmanlı Devleti'nde hem de Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşattıklarını söylemek mümkündür. Çalışmada, Osmanlı Devleti'ne iskân olunan Çerkes sosyal sınıfları içindeki kölelik meselesi ele alınmıştır. Çalışmada, Başbakanlık Osmanlı Arşivi belge ve defterleri ve araştırma eserleri kullanılmıştır. Ayrıca Çerkes toplumunun belgelere yansımamış olan bilgilerine ulaşmak için yapılan saha ve sözlü tarih çalışmaları da çalışmanın kaynakları arasındadır.

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

XX. YÜZYIL BAŞLARINA KADAR OSMANLI-KARAÇAY İLİŞKİLERİ

Prof. Dr. Ufuk TAVKUL

ÖZET

Karaçay-Malkarlılar Kafkasya'nın merkezi dağlık bölümünde binlerce yıldan beri yaşamakta olan bir Kafkasya halkıdır. Bağımsızlık ve özgürlükleri 18. Yüzyıldan itibaren Rusya tarafından tehdit edilmeye başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin Kafkaslardaki menfaati doğrultusunda, Osmanlı hükümeti onlarla da diplomatik ilişki kurmuştur. Karaçaylılar zaman zaman Osmanlı Devleti'nin yardımlarını alsalar da çoğu zaman Rusya'ya karşı mücadelelerinde yalnız kalmışlardır. 19. Yüzyıl sonlarında ve 20. Yüzyıl başlarında Karaçay-Malkar halkının bir bölümü Osmanlı Devleti'nin yardımıyla Anadolu topraklarına yerleştirilmiştir.

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

RUSLARIN KAFKASYA'DAKİ YAYILMACILIK FAALİYETLERİNE KARŞI OSMANLILARIN YAPTIĞI HAMLELER

Doç. Dr. Serdar Oğuzhan Çaycıoğlu

ÖZET

Rusya'nın Kafkasya'yı yayılma sahası olarak görmesi 16. yüzyıl ortalarında Altın Orda Devleti'nin ardılları olan Kazan ve Astrahan hanlıklarını ele geçirmesi ile başlamıştır. Bu tarihlerden sonra aradaki engelleri ortadan kaldıran Rusya, Kafkaslara ve Karadeniz kıyılarına kadar inmeyi devlet politikası olarak belirlemiştir. Rusya'nın 16. yüzyıl sonları ve 17. yüzyılda Kuzey Kafkasya'da kale inşa ederek iskân faaliyetine girişmesi, tahkimat kurması ve bölge halklarını hâkimiyet altına alma çabaları onu Osmanlı İmparatorluğu ve vassalı olan Kırım Hanlığı ile karşı karşıya getirmiştir. Bu konuyla ilgili bu devletler arasında tarihte pek çok kez diplomatik kriz yaşanmıştır. Bu çalışmada Rusların Kafkaslara doğru yayılması karşısında Osmanlıların elçiler aracılığı ile diplomasi geliştirme, askerî harekât düzenleme, proje üretme ve bölge halklarıyla ilişkiler geliştirerek siyasi dengeler kurma gibi hamleleri değerlendirilecektir.

Osmanlı Dönemi Kafkasya Sempozyumu

OSMANLI DEVLETİ VE RUS ÇARLIĞI'NIN KAFKASYA'DA YÜRÜTTÜKLERİ NÜFUZ MÜCADELESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Abdullah Temizkan

ÖZET

Osmanlı Devleti ve Rus Çarlığı'nın Kafkasya'da girmiş oldukları rekabetin jeopolitik bir zorunluluktan doğduğu söylenebilir. Rusya'nın I. Petro'nun vasiyetinin bir devlet doktrini olarak benimsenmesi doğrultusunda Karadeniz'e çıkması, bununla da yetinmeyip Kırım'ı ilhak ettikten sonra Kafkasya'yı da ele geçirme planları yapması Osmanlı devlet ricalini telaşlandırmıştır. Bu gelişmeler Karadeniz'i bir Türk gölü olmaktan çıkardığı gibi asırlardır Türk ve İslam toprağı olan Kırım'ın Rusya'nın eline geçmesi gibi bir trajediyle sonuçlanmıştır. Kırım'ın kaybı Osmanlı yöneticilerinin bir türlü üzerlerinden atamadıkları travmatik bir etki oluşturmuştur. Rusya'nın kendi aleyhine Kafkasya'da yayılmasını engellemek için çareler arayan Osmanlı Devleti, Kafkasya'nın batı sahillerindeki uygun limanları tahkim ederek Kafkasya'da Anapa merkezli bir direnç hattı oluşturmaya yönelmiştir. Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısında üst üste alınan askeri yenilgiler yüzünden Kafkasya'da askeri olarak atıl kalmış olmasına rağmen gerek dini gerekse etnik ve kültürel bağların sağlamlığı sayesinde ciddi bir nüfuz edindiği söylenebilir. Rusya'nın ise nüfuz elde etme sürecinde en başarılı hamlelerini askeri güç kullanarak yaptığı görülmektedir. Ancak her iki gücün de bölgede nüfuz elde etmek için keşif seferleri düzenleyerek bölgeyi daha iyi tanıma yoluna gittikleri çok açıktır. Bunun yanında bölgeyle diplomatik ilişkiler kurarak müttefikler edinmeye hatta mümkünse uzun süreli ittifaklar kurmaya çalıştıkları da görülmektedir. Bunlara ek olarak bölgeyle dini, kültürel ve etnik bağlar kurarak nüfuzlarını artırmaya çalışmışlardır. Söz konusu nüfuz rekabetine başından itibaren askeri güç kullanımı da eşlik etmiştir. Biz bu çalışmada ele aldığımız konuyu, işlevselci bir bakış açısıyla ve bütüncül olarak analiz edeceğiz. Bu çalışmadaki ana amacımız her iki devletin Kafkasya'da nüfuzunu artırmak için strateji ve politikaları nasıl kullandıklarını ve bu çabalarında başarılı olup olmadıklarını yine karşılaştırmalı bir şekilde ortaya koymaktır.